

Такриз

ба автореферати Салямова Дилафруз Нарзимуродовна, дар мавзуи «Заминаҳои пайдошавии лакнатзабонӣ дар кӯдакон ва технологияи бартарафсозии он» барои дарёфти унвони илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.03 - педагогикаи коррекционӣ (сурдопедагогика ва тифлопедагогика, олигофренопедагогика ва логопедия)

Мавзӯи рисолаи номзадии Салямова Д., яке аз масъалаҳои рузмарро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб рафта, «Заминаҳои пайдошавии лакнатзабонӣ дар кӯдакон ва технологияи бартарафсозии он» бахшида шудааст. Дар қисми муқаддима автореферат, мақсади тадқиқот, объект ва предмети тадқиқот, фарзия ва вазифаи тадқиқот нишон дода шудааст. Бо нишон додани дараҷаи таҳқиқи ин мавзӯъ диди худро оид ба ҷанбаҳои муҳими таҳқиқнашудаи он баён намудааст.

Таҳқиқот як озмоиши изҳоротро дар бар гирифт, ки ҳадафи он омӯзиши ҳамаҷонибаи логопедӣ, ташҳиси психологию-педагогӣ ва омӯзиши параметрҳои муваққатии нутқ дар лакнатзабонҳо ва кӯдакони бе нуқсони нутқ, муқаррарӣ буд. Дар озмоиши ташаккулёбанда 18 нафар кӯдакони лакнатзабон иштирок намуданд, ки бо онҳо аз рӯи методикаи махсус таҳияшуда кори логопедӣ гузаронида шуд. Таҳлили муқоисавии натиҷаҳои таҷрибаҳои назоратӣ ва ташкилотӣ гузаронда шуд, ки ин имкон дод, ки самарайи усули таҳияшудаи амали ислоҳӣ бо технологияи бозӣ баҳо дода шавад.

Навгониҳои илмии таҳқиқот пеш аз ҳама дар ислоҳи лакнатзабонӣ дар кӯдакони синни томақтабӣ ва коркарди методикаи таълими логопедӣ дар асоси он иборат буда, ҷанбаҳои зеринро дар бар мегирад:

- роҳ, усул ва воситаҳои самарабахши таъсиррасонӣ ба кӯдакони дорои нуқсони лакнатзабонӣ дар раванди бозии логопедӣ бо воситаи технологияи бозиро муайян кардан:

-дар асоси усулҳои нави объективи таҳқиқоти инструменталӣ хусусиятҳои умумӣ ва фардии тавсифномаи темпо-ритмикии нутқи кӯдакони лакнатзабонро коркард намудан;

- бо воситаи технологияи бозӣ роҳҳои ислоҳи нуқсони лакнатзабонро муайян ва асоснок намудан;

- маълумотҳои нави сифатӣ ва миқдории таҷрибавӣ ба даст овардан, ки хусусиятҳои темпо-ритмикии нутқи кӯдакони лакнатзабон, таъсири мутақобила ва динамикаи ҷузъҳои гуногуни просодикӣ, инчунин, алоқаи онҳоро бо дигар аломатҳои лакнатзабонӣ бо технологияи бозӣ тавсиф менамояд;

-самт, мазмун, усул ва шартҳои таъсири дифференсиалии комплекси ислоҳии логопедӣ бо назардошти хусусиятҳои умумӣ ва фардӣ темпо-ритмикии нутқ дар кӯдакони лакнатзабон бо технологияи бозӣ асоснок шуда, самаранокии онро исбот намудан.

Муҳаққиқ ислоҳи нуқсони лакнатзабонро дар кӯдакони синни томактабӣ иброз намудааст, ки ислоҳи нуқсон дар мавриде муяссар мегардад, ки агар логопед таҷриба оид ба муайянсозии хусусиятҳои умумӣ ва фардии суръат ва ритми нутқро дар кӯдакони лакнатзабон дошта бошад. Барои ислоҳ намудани нуқсони нутқ чунин тавсияҳо пешниҳод карда шудааст:

-дар ислоҳи нуқсонҳои лакнатзабонӣ шароити оптималии таносуби параметрҳои темпо-ритмикии нутқро ба инобат гирад;

- ислоҳи нуқсони лакнатзабонро дар кӯдакон вобаста ба хусусиятҳои синну солӣ ва бо истифода аз технологияи муосир ба роҳ монад;

- дар раванди машғулиятҳои логопедӣ истифодабарии технологияҳои навинро вобаста ба имкониятҳои кӯдакон дуруст ба ҳисоб гирифта тавонад;

Муаллиф дар автореферат иброз менамояд, ки 2-намуди нуқсони лакнатзабонӣ клоникӣ ва тоникӣ ҷудо мешавад, ки ҳар яки он қорҳои

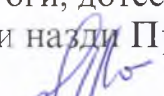
ислоҳии худро дорад. Барои ислоҳ намудани нуқсони лакнатзабонӣ клоникӣ ва тоникӣ бозиҳои нақшофарӣ воситаи муҳим меҳисобад.

Ҳамин тариқ, дар кори тарбиявӣ бо кӯдакони синни томақтабӣ шаклҳои бозӣ ҳам дар машғулият ва ҳам дар раванди фаъолияти мустақилона (лаҳзаҳои алоҳидаи тарбиявӣ) дар шакли муттаҳид истифода мешаданд. Хар як нишондод бо воситаи бозӣ дар асоси натиҷаҳои таҳқиқоти ба анҷом дода шуда, асоснок карда шудаанд.

Мулоҳизаҳои умумӣ оид ба автореферат:

Дар рисола автореферат баъзе хатогиҳои техникӣ ва услуби ҷой доранд.

Дар умум, автореферата диссертатсияи Салямова Дилафруз Нарзимуродовна, ба талаботи Низомномаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ чопшуда доӣр ба мавзӯи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.03 - педагогикаи коррекционӣ (сурдопедагогика ва тифлопедагогика, олигофренопедагогика ва логопедия)

Муқарриз: Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти
Академияи идоракунии давлатии назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон Мавлоназаров С.С.

Имзои Мавлоназаров С.С. тасдиқ мекунам:
Сардори Раёсати кадрҳо, коргузорӣ
ва корҳои махсуси Академияи
идоракунии давлатии назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

 Ф.Ғаюров

«08» май с.2024

Нишонӣ: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯчаи Саид Носир, 33.